

عنوان مقاله:

بکارگیری فرایند تحلیل سلسله مراتبی در مدیریت ریسک خشکسالی در شرایط اقلیمی و اجتماعی شهر مقدس مشهد

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در علوم و مهندسی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

هادی نجف زاده - دانشجوی کارشناسی ارشد سازه های هیدرولیکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

سعید نی ریزی - استاد بازنشسته دانشگاه فردوسی مشهد و رئیس کمیسیون بین المللی ICID

فرهاد خام چین مقدم - استادیار گروه عمران، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

تاکنون خشکسالی به اندازه سایر بحران های طبیعی از قبیل سیل، زلزله، طوفان و رانش مورد توجه قرار نگرفته است، چرا که اکثر بلایای طبیعی طی دوره ای کوتاه، خسارات سنگین مالی و جانی به جامعه وارد می کنند، اما خسارات سنگین ناشی از بحران خشکسالی، به صورت تدریجی و در مدتی طولانی بروز می کند. با توجه به کم آب بودن کشور و تکرار خشکسالی، در درجه اول بایدتفکر مدیریت بحران از کشور برچیده شود و مدیریت ریسک جایگزین آن شود. به عبارت دیگر برای سازگاری و کاهش اثرات مخاطرات پیش رو از جمله خشکسالی، باید قبل از وقوع آن برنامه ریزی داشت، زیرا زمانی که وارد بحران می شویم، شتاب زده عمل شده و تدابیری که اتخاذ می شود، اثر بخشی کمی خواهند داشت. در همین راستا در مطالعه حاضر با استفاده از تکنیک سلسله مراتبی اقدام به ارایه الویت های مدیریت ریسک خشکسالی در شهر مشهد شد. بر اساس نتایج تحلیل های صورت گرفته راهکارهای ارایه شده به چهار بخش (معیار اصلی) فنی آبیاری، زراعی، نهادی، و قانونی تقسیم بندی گردید. هر یک از بخش ها نیز، زیربخش های (معیارهای فرعی) مختلفی را شامل می شوند. بر اساس نتایج بدست آمده راهکارهای میان مدت استفاده از سیستم های آبیاری تحت فشار، همچون آبیاری بارانی و قطره ای که باعث صرفه جویی در مصرف آب می شوند و نیز اصلاح و بهبود آب بندان ها را موثرترین راهکارهای فنی آبیاری؛ راهکار بلندمدت اصلاح گیاهان و معرفی ارقام مقاوم به خشکسالی و شوری را مهمترین راهکار بخش زراعی؛ آموزش کشاورزان و بالا بردن آگاهی آنها در خصوص خشکسالی و روش های مقابله با آن و استقرار یک نظام جامع پایش و پایش آگاهی خشکسالی و تحقیق پیرامون روش های مناسب مقابله با خشکسالی را مهمترین راهکارهای میان مدت بخش نهادی؛ و راهکارهای کوتاه مدت بیمه خشکسالی و پرداخت تسهیلات بانکی با بهره مناسب، به موقع و به مقدار کافی جهت اجرای برنامه های مقابله با خشکسالی را به عنوان مهمترین راهکارهای بخش قانونی معرفی نموده اند. در مجموع ضمن تاکید بر اهمیت کلیه راهکارهای مدیریت ریسک خشکسالی ارایه شده در کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت، اجرای راهکارهای مذکور را به ترتیب اولویت به راهکارهای زراعی، فنی آبیاری، قانونی و نهادی اختصاص داده اند.

کلمات کلیدی:

مشهد، خشکسالی، مدیریت ریسک، مدیریت بحران، AHP

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/692147>

